

Lausuntopyyntö: Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2024 - 2031

Khall 20.02.2023 § 27
45/08.00.00/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Kaisa Kausto-Uski
puh. 040 189 3340
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Väylävirasto pyytää kunnan lausuntoa Valtion väyläverkon investointiohjelmasta vuosille 2024 – 2031. Lausunto on annettava lausuntopalvelussa viimeistään 28.2.2023.

Hallintosäännön 20 § mukaan lautakunnat päättävät oman vastuualueensa viranomaisten pyytämien lausuntojen antamisesta. Väyläverkon investointiohjelmalla on väyläverkon rakentamisen ja kunnossapidon ohella erityisen suuri merkitys Luumäen kunnan elinvoimaisuudelle. Tekinen lautakunta käsittelee lausuntoa omalta osaltaan 16.2.2023. Kunnan lausunnon antaa kunnanhallitus ottaen huomioon teknisen lautakunnan päätöksen asiassa.

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman. Investointiohjelma on osa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, Liikenne12-suunnitelman, toimeenpanoa. Investointiohjelman luonnos on Väyläviraston ehdotus rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista.

Investointiohjelma sisältää isoja kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita. Aiemmin päätetyt kehittämishankkeet sekä osa perusväyläpidon toimenpiteistä eivät sisälly investointiohjelmaan.

Väylävirasto pyytää lausunnoissa huomioita erityisesti valmistelun ymmärrettävyydestä sekä siitä, miten investointiohjelmassa on onnistuttu vastaamaan Liikenne12- suunnitelman tavoitteisiin. Väylävirasto pyytää tuomaan esiin ohjelman muutostarpeet sekä ehdotuksia valmisteluprosessin kehittämiseksi.

Investointiohjelma luo edellytyksiä lisätä liikennetarjontaa pääradalla ja Luumäki-Imatra-Joensuu-ratayhteydellä. Tekniselle lautakunnalle esiteltävässä vastausluonnoksessa esitetään Luumäeltä Kouvolaan suuntautuvan yhteyden parantamisen ja Luumäen ratapihahankkeen sisällyttämistä investointiohjelmaan. Luonnoksessa tuodaan esiin rataverkon parantamisen yhteys liikenteen päästöihin. Lausuntoa voisi täsmentää kunnan maaliskuussa 2022 kunnan CO₂-päästöistä hankkiman raportin tiedoilla (laatija Sitowise Oy). Raportin mukaan vuonna 2020 hiilidioksidipäästöt kunnan alueella olivat yhteensä 59,6 kt CO₂-ekv, josta tieliikenteen osuus oli 40,2 kt CO₂-ekv, eli 8,9 t CO₂-ekv/asukas. Asukasta kohti lasketut tieliikenteen päästöt olivat siten huomattavasti suuremmat kuin CO₂-raportin kunnissa keskimäärin. Paikallisen liikenteen osuutta ei pystytä erittelemään, mutta on selvää, että valtateitä 6 ja 26 kulkeva läpiajoliikenne on merkittävin päästöjen aiheuttaja. Kunta pyrkii omilla toimillaan vaikuttamaan paikallisliikenteen päästöihin mm. ottamalla kunnan omaan käyttöön vähäpäästöistä ajoneuvoteknologiaa, kehittämällä tällaisten ajoneuvojen vaatimaa infrastruktuuria ja vaikuttamalla joukkoliikenneyhteyksien parantamiseen kunnan alueella. Raideliikenteen kehittäminen ja olemassa olevien tieliikenneväylien käytön sujuvuuden parantaminen ovat kuitenkin ainoita riittävän vaikuttavia keinoja vähentää liikenteen päästöjä alueella.

Teknisen lautakunnan käsittelyyn tulevassa luonnoksessa on tuotu kattavasti esiin Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset Etelä-Karjalan liikenteen kehittymiseen ja itärajan elinvoimaisuuteen, jopa asuinkelpoisuuteen. Esille nostetaan vesistöväylän (Saimaan kanava) merkityksen katoaminen, jonka seurauksena rahtiliikenne satamiin lisääntyy ja vaatii sekä tieliikenteen että raideliikenteen kehittämistä. Kunnanhallitus voi vielä korostaa väyläinvestointien ja alueen elinvoiman turvallisuuspoliittista merkitystä. Kysymys ei ole pelkästään aluepolitiikasta, vaan koko itäisen Suomen vakaudesta, joka edellyttää sotilaallisen infrastruktuurin lisäksi hyvin toimivaa perusinfrastruktuuria.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Alaheikka Risto
Ehdotus	Kunnanhallitus päättää vastata Väyläviraston lausuntopyyntöön teknisen lautakunnan hyväksymän lausunnon pohjalta siten täydennettynä, että tuodaan selkeästi esille tieliikenteen vaikutus kunnan alueen hiilidioksidipäästöihin sekä väyläinvestointien turvallisuuspoliittinen merkitys.
Päätös	Ehdotuksen mukaan.